

**BUNELE PRACTICI PRIVIND EXECUTAREA ÎN REPUBLICA
MOLDOVA A CERERILOR DE COMISII ROGATORII FORMULATE DE
ORGANELE DE DREPT STRĂINE**

Victor TODOS,
procuror,
Procuratura Cantemir
todosvictor@gmail.com

***Abstract:** Rogatory commission - a procedure used for the administration of some evidence by a court different than the one which is the subject of the dispute. The Ministry of Justice and General Prosecutor's Office are the competent authorities in the Republic of Moldova to which are the foreign rogatory commissions addressed.*

În cazul în care organele de drept ale unui stat străin constată necesitatea dobândirii probelor în o cauză penală pe teritoriul Republicii Moldova, acestea pot adresa comisii rogatorii autorităților competente din R.Moldova. Conform prevederilor art.540, al.(2) CPP al RM, autoritățile competente cărora li se adresează comisiile rogatorii străine sunt Procuratura Generală și Ministerul Justiției. Identificarea acestora ca autorități centrale este făcută și prin tratatele internaționale bilaterale sau multilaterale semnate de Republica Moldova sau prin rezervele și declarațiile făcute la acestea. În cazul în care cererile de asistență juridică se transmit direct organelor de urmărire penală ori autorităților judecătorești ale Republicii Moldova, acestea din urmă vor fi în drept să le execute numai după obținerea autorizației de executare din partea autorităților centrale[1].

Volumul de asistență juridică care poate fi acordat de Republica Moldova prin comisie rogatorie este același, care poate fi solicitat de Republica Moldova de la alte state. În acest caz însă, cele solicitate mai sunt în directă conformitate cu prevederile legislației naționale a statului solicitant. Comisia rogatorie internațională se execută de autoritatea competentă din Republica Moldova în următoarele condiții:

- organul de urmărire penală ori autoritatea judecătorească căreia i s-a transmis spre executare comisia rogatorie formulată de un stat străin, execută cererea în conformitate cu legislația Republicii Moldova;
- la executarea comisiei rogatorii poate fi aplicată o procedură specială prevăzută de legislația statului străin solicitant, dacă aceasta nu contravine legislației naționale și obligațiilor internaționale ale Republicii Moldova;
- la executarea comisiei rogatorii pot participa reprezentanți ai statului străin sau ai instanței internaționale solicitante. Permișiunea de asistare se acordă de către autoritatea centrală, care informează despre aceasta partea solicitantă și autoritatea

ce va executa cererea. Reprezentanții organului care execută comisia rogatorie informează în timp util statul solicitant despre timpul, locul și termenul executării comisiei rogatorii, cu scopul ca reprezentanții statului interesată să poată asista;

- în cazul în care domiciliul persoanei în privința căreia se solicită executarea comisiei rogatorii este indicată greșit, organul căruia îi revine executarea ia măsurile necesare în vederea stabilirii adresei corecte;

- dacă cererea de comisie rogatorie nu poate fi executată, actele primite se restituie statului solicitant prin intermediul instituțiilor de la care le-a primit, cu indicarea motivelor care au împiedicat executarea;

- comisiile rogatorii, prin care statul străin solicită efectuarea de percheziții, ridicarea de obiecte, documente sau aplicarea sechestrului pot fi executate de Republica Moldova doar în cazul în care, pentru infracțiunea care motivează comisia rogatorie, în Republica Moldova ar putea fi acceptată extrădarea[2];

- în cazul solicitării prin comisie rogatorie a transmiterii de acte sau dosare, vor fi remise doar copii autentificate prin semnătură și ștampilă ale acestora. La cererea expresă și motivată a statului solicitant, pot fi transmise originalele acestora, dar numai cu garanția restituirii lor cât mai curîndă după expirarea necesității din partea statului solicitant[3].

Conform prevederilor art.534 CPP, Republica Moldova poate refuza executarea comisiei rogatorii în următoarele cazuri:

- 1) cererea se referă la infracțiuni considerate în Republica Moldova ca infracțiuni politice sau infracțiuni conexe cu astfel de infracțiuni[4]. Refuzul nu se admite în cazul în care persoana este bănuită, învinuită sau a fost condamnată pentru săvîrșirea unor fapte prevăzute de art.5-8 din Statutul de la Roma al Curții Internaționale Penale[5];

- 2) cererea se referă la o faptă ce constituie exclusiv o infracțiune sau încălcare a disciplinei militare[6];

- 3) dacă executarea comisiei rogatorii poate să aducă atingere suveranității, securității sau ordinii publice a statului[7];

- 4) există motive întemeiate de a crede că bănuitul este urmărit sau pedepsit penal pe motive de rasă, religie, cetățenie, asociere la un anumit grup, pentru împărtășirea unor convingeri politice sau dacă situația lui se va agrava și mai mult din cauza unuia dintre motivele enumerate;

- 5) este dovedit faptul că în statul solicitant persoana nu va avea acces la un proces echitabil;

- 6) fapta la care se referă cererea se pedepsește cu moartea, conform legislației statului solicitant, iar statul solicitant nu oferă nici o garanție în vederea neaplicării sau neexecutării pedepsei capitale;

- 7) potrivit Codului penal al Republicii Moldova, fapta sau faptele invocate în cerere nu constituie infracțiune[8];

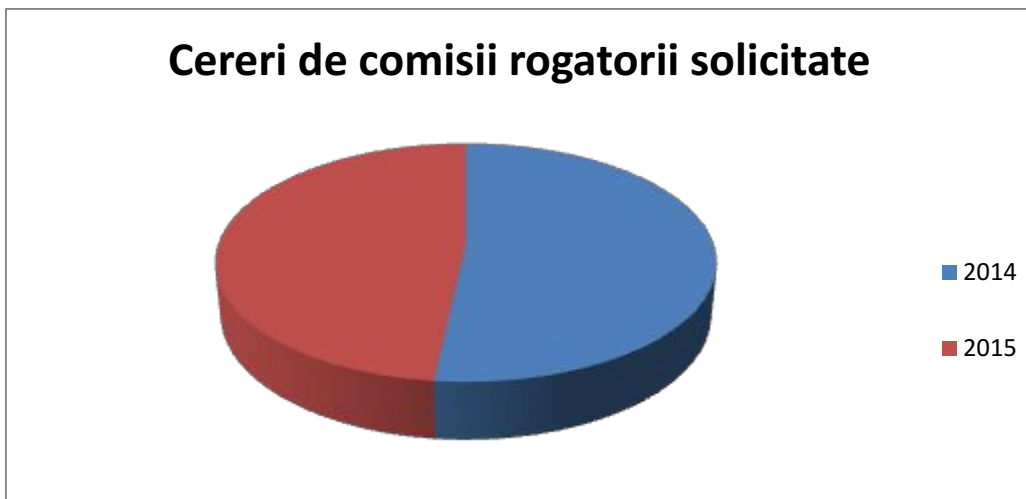
8) în conformitate cu legislația națională, persoana nu poate fi trasă la răspundere penală.

În baza rezervelor făcute de Republica Moldova la Convenția europeană de asistență juridică în materie penală, semnată la Strasbourg la 20.04.1959, motive de a refuza executarea comisiei rogatorii mai sunt:

- 1) infractorul nu va fi tras la răspundere penală în temeiul amnistiei;
- 2) s-a scurs termenul de prescripție pentru infracțiunea menționată în comisia rogatorie;
- 3) după săvârșirea infracțiunii, infractorul a căzut într-o stare de iresponsabilitate mentală, care împiedică tragerea lui la răspundere penală;
- 4) în Republica Moldova există o procedură penală în curs cu privire la aceeași persoană pentru aceeași infracțiune;
- 5) există o sentință definitivă, sau o hotărâre judecătorească de încetare a cazului, cu privire la aceeași persoană și pentru aceeași infracțiune.

Făcînd o analiză comparativă a datelor prezentate în figura 1 și 2 a executării în Republica Moldova a comisiilor rogatorii cerute de organele din străinătate prevăzute de art. 540 Cod de procedură penală și secțiunea a 3 a capitolului II al Legii cu privire la asistența juridică internațională în materie penală și tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte de către Procuratura Generală a Republicii Moldova pe anii 2014-2015 am constatat următoarele.

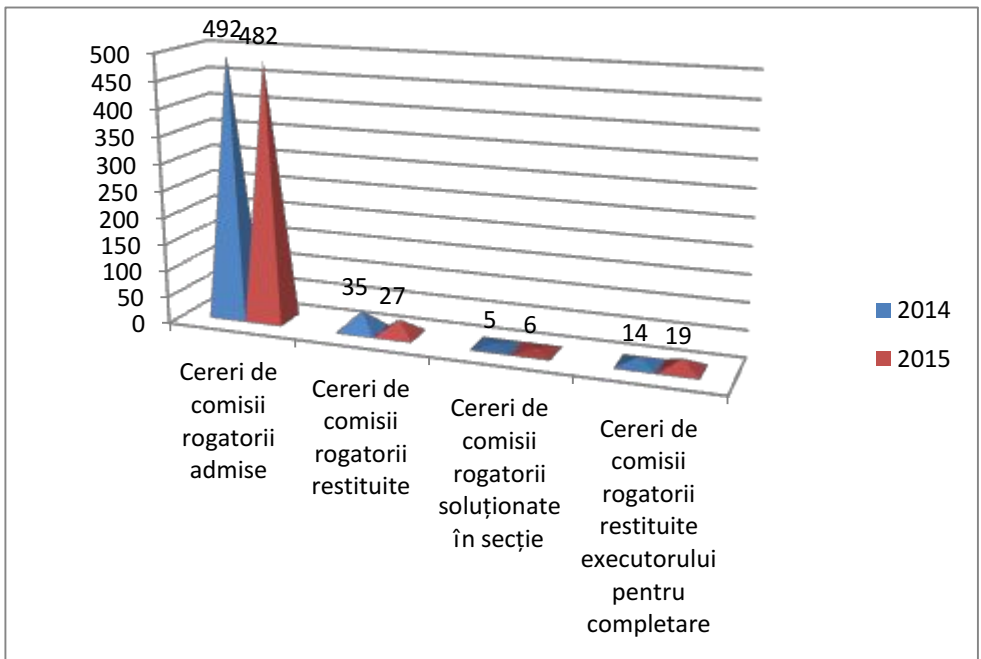
Pe parcursul anului 2014 către Procuratura Generală a Republicii Moldova de la autoritățile altor state au parvenit 582 cereri de comisie rogatorie privind executarea unor acțiuni procesuale, dintre care au fost verificate 546 comisii rogatorii, ceea ce reprezintă 93.8% din total.[9]

Figura 1. Prezentarea grafică a cererilor de comisii rogatorii

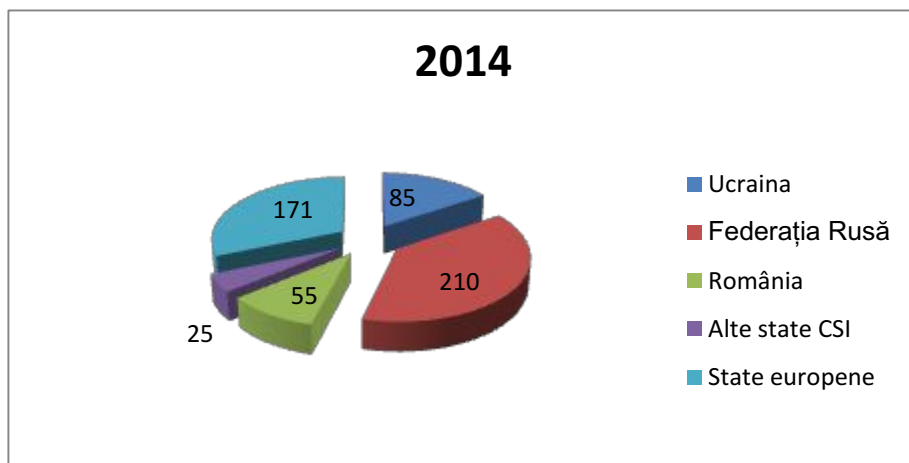
Dintre acestea 492 - au fost admise cu transmiterea în teritoriu spre executare, 35 de comisii rogatorii au fost restituite statului inițiator, 5 – soluționate de Secția Integrare Europeană și Cooperare Internațională a Procuraturii Generale, 14 - au fost restituite procurorului executor pentru completare.

Pe parcursul anului 2015 către Procuratura Republicii Moldova de la autoritățile de drept altor state au parvenit 543 cereri de comisie rogatorie privind executarea unor acțiuni procedurale. Dintre acestea 482 - au fost admise cu transmiterea spre executare în teritoriu, 27 cereri au fost restituite inițiatorului, 6 – soluționate Secția Integrare Europeană și Cooperare Internațională a Procuraturii Generale, 19 - au fost restituite procurorului executor pentru completare.

Figura 2. Prezentarea grafică a cererilor de comisii rogatorii, pe elemente

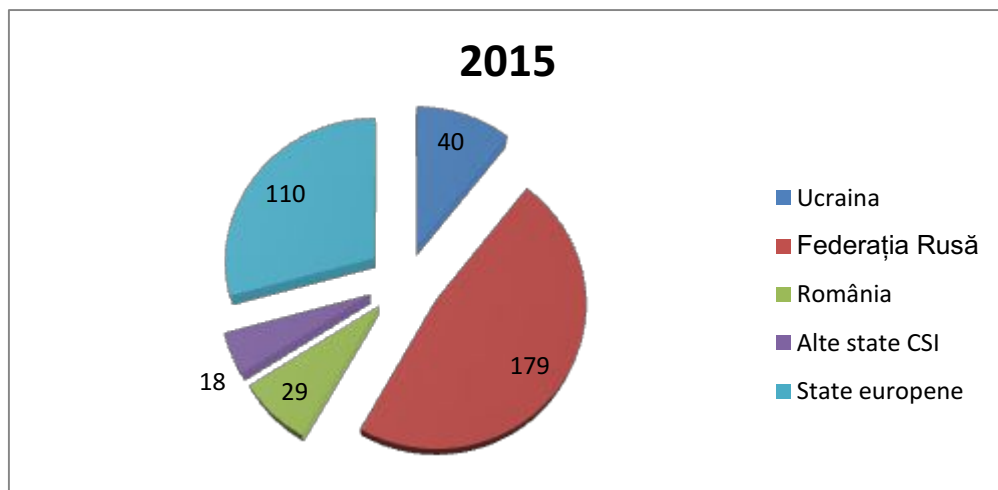
Astfel se constată o descreștere nesemnificativă a numărului de comisii rogatorii solicitate de alte state în perioada anului 2015 comparativ cu aceeași perioadă a anului 2014. Totuși se observă o îmbunătățire a calității comisiilor rogatorii întrucât numărul comisiilor rogatorii restituite inițiatorului în anul 2015 a scăzut cu aproximativ 8 comisii rogatorii.

Figura 3. Prezentarea grafică a țărilor solicitante a cererilor de comisie rogatorii, 2014

În anul 2014 din numărul total al cererilor de comisie solicitate, marea majoritate au parvenit din:

- Ucraina – 85 cereri;
- Federația Rusă – 210 cereri;
- Alte state CSI (Belorusia, Uzbekistan, Kazahstan) – 25 cereri;
- România – 55 cereri;
- Statele europene (preponderent din Bulgaria, Ungaria, Germania, SUA, Turcia) – 171 cereri;

Figura 4. Prezentarea grafică a țărilor solicitante a cererilor de comisii rogatorii, 2015

În anul 2015 din numărul total, marea majoritate a cererilor de comisii rogatorii au parvenit din:

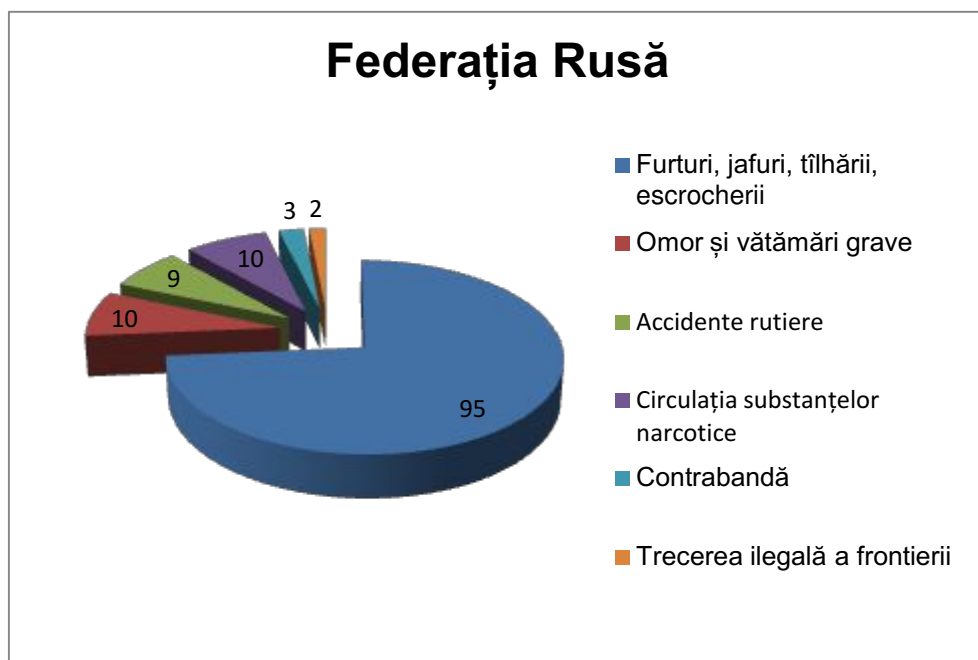
- Ucraina – 40 cereri;
- Federația Rusă – 179 cereri;
- Alte state CSI (Belorusia, Uzbekistan, Kazahstan) – 18 cereri;
- Romania – 29 cereri;
- Statele europene (preponderent din Bulgaria, Ungaria, Germania, Turcia) – 110 cereri;

Potrivit legislației naționale și internaționale statele străine pot adresa organelor de drept din Republica Moldova comisii rogatorii transmise prin intermediul, Procuraturii Generale și Ministerului Justiției, sau pe cale diplomatică. În principiu majoritatea statelor solicitante preferă transmiterea cererilor direct către autoritățile judiciare competente. Turcia, SUA, Franța (în unele cazuri), preferențial transmit cererile prin intermediul misiunilor diplomatice ale sale din Chișinău și București. Din numărul total de cereri parvenite spre organizarea executării, 7 au fost transmise cu evitarea căii oficiale, 5 din ele au fost inițiate de Serviciul de Informare și Securitate din Belorusia și 2 de la organele de urmărire penale ale Federației Ruse.

Din motivele expuse mai sus, toate aceste comisii rogatorii au fost restituite statului inițiator cu informarea Procuraturilor Generale ale statului respectiv.

Majoritatea cererilor parvenite din statele străine sunt formulate de organele procuraturii. Statele membre CSI, de regulă solicită satisfacerea asistenței juridice în cazuri de comitere a crimelor grave. Astfel, din numărul total al cererilor

verificate parvenite din Federația Rusă, 95 de comisii au fost formulate pe cauze penale pornite pe fapte de furt, jafuri, tilhării și escrocherii; 10 - pe omor și vătămări grave ale integrității corporale; 9 – pe accidente rutiere; 10 - pe cazuri de circulație ilegală a substanțelor narcotice; 3 – pe contrabandă și eschivarea de la achitarea plăților vamale, 2 - trecerea ilegală a frontierei etc[10].

Figura 5. Categoriile de infracțiuni pe care s-a solicitat cereri de comisii rogatorii

Similar cu anii precedenți, comisiile rogatorii parvenite de la organele de drept ale Ucrainei se referă la cauzele penale pornite pe faptul săvârșirii infracțiunii de contrabandă de mărfuri și substanțe narcotice – 17, trecerea ilegală a frontierei de stat și migrațiunea ilegală - 4; omor – 2; trafic de persoane – 1 cerere, fals - 1, etc. În toate cazurile de contrabandă au fost solicitate interogări de persoane, verificări și efectuarea ridicărilor de acte de la punctele vamale etc. S-a mai solicitat efectuarea de percheziții, prezentarea de acte privind caracterizarea persoanelor etc.

Din alte state ale Comunității Statelor Independente cele mai multe cereri au parvenit din Belorusia – 5 cereri și Letonia - 4.

Din România toate cererile de comisii rogatorii au fost inițiate de Parchetele teritoriale și transmise prin secțiile specializate ale Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

Majoritatea cererilor sunt formulate în cazurile de evaziune fiscală, contrabandă și uz de fals sau fals a documentelor oficiale. Audierea martorilor, înmanarea de acte, citarea martorilor sunt cele mai frecvente acțiuni solicitate.

În baza studiului efectuat se constată o creștere a numărului de comisii inițiate de autoritățile de drept ale Germaniei în cazurile de furt, prin care se solicită adesea înmînarea de acte procesuale cetățenilor Republicii Moldova sau audieri în calitate de martor.

Cererile de comisii rogatorii inițiate de la autoritățile de drept din Ungaria și Bulgaria se solicită înmînarea de acte judiciale persoanelor domiciliante pe teritoriul Republicii Moldova, audierea persoanelor în calitate de martor sau parte vătămată sau efectuarea percheziției și ridicarea de obiecte. În mare parte cererile se refereau la comiterea de către cetățenii Republicii Moldova a infracțiunilor de fals și/sau uz de fals (acte de identitate), încălcarea interdicției de intrare și ședere în țară sau eschivarea de la achitarea plăților vamale.

Majoritatea cererilor solicitate se referă la infracțiuni în care sunt implicați cetățeni ai Republicii Moldova, din care motive acțiunile solicitate se referă la prezentarea materialului caracterizator al persoanei (antecedente penale, certificate de la medicul narcolog și psihiatru, caracteristică, informații despre componența familiei, audierea rudelor etc.). Analizînd conținutul acestor solicitări, conchidem că de exemplu organele de drept ruse pun un accent preponderent la descoperirea și cercetarea infracțiunilor pe caracteristica socială atît a infractorului, cît și a părții vătămate.

În urma analizei rezultatelor executării cererilor din această categorie, s-a constatat că persoanele vizate în majoritatea cazurilor sunt plecați peste hotarele Republicii Moldova și actele se înmînează contra semnătură rudelor. Au fost înregistrate cazuri în care persoana căreia urma ai fi înmînate actele transmise prin comisie rogatorie nu se afla la domiciliu fiind plecată peste hotarele R.Moldova și în localitatea de baștină sau la domiciliu său nu dispunea de careva rude apropiate de gradul I, II pentru a fi înmînat actul. Astfel în așa situație fie cererea de comisie rogatorie este restituită fără executare sau după caz era înmînată reprezentantului organului administrației publice locale de la domiciliul persoanei solicitate.

În cazul a 13 comisii rogatorii parvenite se solicita efectuarea de acțiuni pe teritoriul raioanelor din partea stîngă a Nistrului, teritoriu necontrolat de organele competente ale Republicii Moldova, prin urmare nu a fost posibilă executarea acțiunilor solicitate (parvenită de la autoritățile Ungariei; parvenită de la autoritățile Bulgariei, parvenită de la autoritățile Lituaniei, parvenite de la autoritățile Kazahstanului; parvenite de la autoritățile Ucrainei, parvenite de la autoritățile Federației Ruse etc.). În marea parte în aceste cereri se solicită interogarea

martorilor, prezentarea materialului caracteristic, precum și informații privind trecerea frontierei. În baza Dispoziției nr.219/7 din 09.08.2005 a Procurorului General a Republicii Moldova „*Despre organizarea acordării asistenței juridice în materie penală privind crimele comise în raioanele din stînga Nistrului*”, cererile au fost restituite statului inițiator fără executare[11].

Cererile de comisii rogatorii parvenite din străinătate sunt transmise pentru executare organelor teritoriale conform competenței teritoriale, fie materiale. De exemplu, din 376 de cereri verificate au fost transmise spre executare 312 - procuraturilor teritoriale din republică, 11 – Secției tehnologii informaționale și investigații ale infracțiunilor în domeniul informaticii, 6 - Procuraturii Anticorupție, 16 – subdiviziunilor centrale ale MAI și SV, 1 - la secția exercitare a urmăririi penale din cadrul și 3 la Secția prevenire și combatere a traficului de ființe umane Procuraturii Generale[12].

Termenul rezervat pentru executarea cererilor este stabilit în dependență de volumul de lucru necesar de efectuat. Astfel, în cazul cererilor de înmînare a actelor adoptate de autoritățile de drept, de prezentare a materialului caracterizant, verificare a identității persoanei, citare a persoanelor executarea durează de la 1 la 2 luni. În cazurile cînd prin cerere se solicita ridicarea de acte, ridicarea și obținerea de informații de la instituțiile de telecomunicații, interogarea persoanelor și cererea este transmisă pentru executare în mai multe raioane, termenul de executare durează 3 - 4 luni.

În cazurile în care executorii comisiilor rogatorii tergiversează satisfacerea cererii, colaboratorii Secției Integrare Europeană și Cooperare Internațională a Procuraturii Generale solicită repetat informații despre executarea cererii cu prezentarea explicațiilor și motivelor neexecutării în termen. Analizînd cazurile de tergiversare se constată că sunt admise de un șir de procuraturi, printre care se enumără procuraturile Bender (parvenite de la autoritățile României, prin care se solicita audierea martorilor, circa 1 lună peste termenul de executare stabilit), Procuratura Anticorupție (prin care autoritățile Estoniei solicitau informații bancare, circa 1 lună peste termenul de executare stabilit), Procuratura de Transport (prin care autoritățile Ucrainei solicitau audierea martorilor și copii de documente – circa 2 luni peste termenul de executare) etc.

La primirea setului de acte privind satisfacerea cererii de comisie rogatorie colaboratorii Secției Integrare Europeană și Cooperare Internațională a Procuraturii Generale verifică plenitudinea, corectitudinea și nu în ultimul rînd aspectul actelor prezentate. În cazul în care secția constată executarea incompletă, incorectă semantic și estetic acestea sînt restituite pentru înlăturarea greșelilor și executarea suplimentară de către procurorii executori.

Persistă admiterea prezentării actelor executate de către procurorii executori, fără semnătură și ștampilă, fapt care este obligatoriu pentru a asigura valabilității actului. Mai mult ca atît, au fost constatate cazuri cînd nu sunt

îndeplinite în volum deplin acțiunile procesuale solicitate sau sunt transmise copii necalitative, ceea ce presupune solicitarea executării suplimentare.

De către Secția Integrare Europeană și Cooperare Internațională a Procuraturii Generale pînă în prezent au stabilite 7 cazuri de neexecutare a comisiilor rogatorii în termenele solicitate și anume: de către procuratura Comrat inițiată de autoritățile Federației Rusă, de către procuratura Criuleni – inițiată de Federației Rusă, de către procuratura Sîngerei inițiată de Federației Rusă, de către procuratura Taraclia inițiată de Bulgaria, de Secția Trafic de Ființe Umane inițiată de Ucraina etc.)

Colaboratorii Secției Integrare Europeană și Cooperare Internațională a Procuraturii Generale permanent sunt verificate executarea termenelor și sunt adresate reamintiri pentru urgentarea executării comisiilor rogatorii inițiate procurorilor executori, în vederea evitării tergiversării și onorării obligațiilor internaționale asumate în domeniul respectiv.

În urma efectuării generalizării activității de satisfacere a cererilor de comisii rogatorii, au fost identificate atît părțile pozitive cît și cele negative ale activității Procuraturii Generale a Republicii Moldova la acest capitol.

Practica pozitivă a Procuraturii Generale a Republicii Moldova la acest capitol, studierea și cunoașterea prevederilor legislației naționale și internaționale în domeniu, cît și întreținerea legăturilor directe cu colegii din Procuraturile statelor străine, au ca rezultat aprecierea activității Procuraturii Republicii Moldova și rezultatele pozitive atinse.

Reieșind din dezvoltarea continuă a cooperării internaționale în materie penală, prin apariția unor căi (electronice, fax) de facilitare a transmiterii actelor, a informației operative, modalități de înlesnire a contactului între diferite procuraturi străine, activitatea Procuraturii Generale la acest capitol nu poate fi statică. În vederea înlăturării erorilor depistate și neadmiterii lor pe viitor, cît și pentru asigurarea unui lucru calitativ de asistență juridică la nivelul Procuraturii Generale a Republicii Moldova prin intermediul secției asistență juridică internațională și integrare europeană, au fost atenționați atît procurorii-șef ai procuraturilor teritoriale și procuraturilor specializate cît și procurorii din subordinea lor asupra:

- greșelile și erorilor frecvent admise la pregătirea actelor necesare pentru inițierea cererilor de comisii rogatorii;

- prezentarea setului de acte întocmite pentru expedierea cererilor de comisii rogatorii, în termeni cît mai restrânși, reieșind din limita termenelor legali prevăzuți,

- instruirea organelor de urmărire penală despre cerințele obligatorii față de comisiile rogatorii și greșelile admise la întocmirea lor, în vederea evitării restituirii cererilor organului inițiator pentru perfectare;

- obligativității respectării regulii specialității în cazul atragerii la răspundere penală a persoanelor extrădate.

- necesității traducerii actelor executate pe comisiile rogatorii parvenite din Federația Rusă și Ucraina, în vederea respectării obligațiilor bilaterale cu aceste țări, precum și traducerea comisiilor rogatorii transmise spre executare organelor competente din străinătate;

- necesității anexării la comisiile rogatorii transmise spre executare în străinătate, a tuturor actelor procesuale prevăzute de Codul de procedură penală, necesare la executarea acțiunilor solicitate în cerere (art. 537 alin. 1¹);

- ținerii în permanență la control a Secției Integrare Europeană și Cooperare Internațională a Procuraturii Generale de către procurorii conducători a tuturor cazurilor de extrădare în scopul onorării obligațiilor internaționale referitor la informarea despre deciziile finale luate în cadrul proceselor penale;

- acordarea la solicitare, a ajutorului practic procurorilor teritoriali și specializați în domeniul activității de asistență juridică internațională în materie penală, cu deplasarea procurorilor Secției Integrare Europeană și Cooperare Internațională a Procuraturii Generale în teritoriu.

Generalizarea în cauză a fost efectuată în conformitate cu planul de activitate al Procuraturii Generale pentru semestrul I al anului 2015 și planul de activitate al Secției asistență juridică internațională și integrare europeană pentru perioada menționată.

Generalizării au fost supuse activitățile ce sunt puse în sarcina secției și, anume, cele ce se referă la referitoare la asistența juridică internațională în materie penală, după cum urmează:

- transferul de proceduri penale prin declinare de competențe autorităților străine sau autorităților competente ale Moldovei;
- extrădarea persoanelor în vederea efectuării urmăririi penale și eventualei trageri la răspundere penală;
- cererile de comisii rogatorii, formulate în cadrul proceselor penale;
- petițiile, adresate Procuraturii Generale ori altor instituții;
- alte activități, ce au tangență cu activitățile menționate mai sus.

Secția asistență juridică internațională și integrare europeană în activitatea sa, se bazează pe actele internaționale, semnate și ratificate de Republica Moldova, cu caracter multilateral sau bilateral, pe prevederile legislației interne a Republicii Moldova, în special Constituția Republicii Moldova, Capitolul IX din Codul de procedură penală, Legea cu privire la Procuratură, Legea cu privire la asistența juridică internațională în materie penală, alte acte normative.

Făcînd o analiză a problemelor ce apar în procesul de executare a comisiilor rogatorii solicitate de către alte state în R.Moldova și în mod special la nivel regional în procuraturile teritoriale din zona de sud a republicii (r.Cahul, r.Cantemir, r.Leova) pe anul 2014-2015 am constatat următoarele:

1. Ținînd cont de faptul că raioanele Cahul, Cantemir și Leova se află în zona de frontieră cu statele vecine (Ucraina și România) cele mai multe comisii rogatorii

provin de la autoritățile statelor sus enunțate, dar și de la alte state precum Turcia, Ungaria, Bulgaria, Federația Rusă;

2. Cauzele penale pe care se solicită efectuarea comisiilor rogatorii sînt pornite pe faptul: trecerii ilegale a frontierei de stat, contrabandă, fals de acte. Explicația logică a săvîrșirii infracțiunilor de trecere ilegală a frontierei de stat cît și falsul în acte este faptul că cetățenii Republica Moldova sînt tentați de a emigra în statele Uniunii Europene în scopul de a munci și după caz în condiții legale, pe de altă parte infracțiunea de contrabandă fiind săvîrșită ca rezultat al nivelului de trai scăzut sau la limita sărăciei;

3. Obiectul comisiilor rogatorii îl constituie:

a) **înmînarea hotărîrilor adoptate de organele competente ale statelor respective** (ordonanțe de încetare, de scoatere, de clasare a urmăririi penale). Analizînd modul în care se execută comisiile rogatorii de procuraturile r.Cantemir, r.Cahul și r.Leova se constată că instituțiile în cauză se află în dificultate la acest capitol deoarece persoanele respective nu se află la locul de trai, sînt plecate peste hotarele R.Moldova, rudele apropiate ale acestora refuză să primească hotărîrile parvenite din străinătate și în unele cazuri persoanele ce urmează a le înmîna hotărîrile nu au careva rude de gradul I, II, III pentru a primi copia hotărîrii. Astfel în cazul dat ca modalitate alternativă de înmînare a actelor, hotărîrile sînt înmînate reprezentantului organului administrației publice locale de la locul de trai a persoanei;

b) **acumularea de date caracteristice în privința persoanei ce are statut de bănuît, învinuit în statul solicitant.** De obicei au fost solicitate informații privitor la faptul dacă persoana se află la evidența medicului narcolog și psihiatru, prezentarea unei caracteristici de la locul de trai și dacă persoana anterior a fost atrasă la răspundere penală cu prezentarea hotărîrilor adoptate. Au fost înregistrate cazuri în care organul administrației publice locale de la locul de trai a persoanei a refuzat prezentarea unei caracteristici motivînd că persoana dată s-a aflat o perioadă foarte scurtă de timp în localitate, nu o cunoaște și nu se poate expune asupra comportamentului său. În anul 2014 de către autoritățile Federației Ruse a fost adresată o cerere de comisie rogatorie privind prezentarea antecedentele penale ale învinuitului B.I. cetățean al R.Moldova cu viza de domiciliu în raionul Cantemir cu traducere în limba rusă. În scopul satisfacerii cererii comisiei rogatorie Procuratura raionului Cantemir a examinat cazierul judiciar a persoanei B.I. constatînd că în privința lui B.I. au fost pornite 18 cauze penale pe diferite articole. Pe 10 cauze penale a fost dispusă încetarea urmăririi penale pe diferite motive (împăcare, faptele constituie contravenții, retragerea plîngerii de către victimă), 6 cauze penale au transmise cu rechizitoriu în instanța de judecată fiind adoptate 6 sentințe de condamnare, 2 cauze penale fiind adoptate sentințe de condamnare dar care nu sînt definitive. Hotărîrile pe cauzele penale în privința lui B.I. au fost acumulate de procuratura raionului Cantemir și s-a constatat un volum foarte mare

de file (texte ale hotărârilor și sentințelor) ce urmau a fi traduse în limba rusă, procuratura raionului Cantemir fiind în imposibilitate de a satisface în termenul stabilit a cererii de comisie rogatorie;

c) **audierea martorilor ce se află pe teritoriul R.Moldova** cu enunțarea întrebărilor care prezintă importanță pentru cauza penală pornită în statul solicitant cu traducerea audierilor în limba statului solicitant a comisiei rogatorii. Astfel analizând comisia rogatorie solicitată de autoritățile Bulgariei de audiere a martorilor de către Procuratura r.Cahul s-a constatat că autoritățile bulgare au restituit procesele verbale de audiere a martorilor, Procuraturii raionului Cahul, întrucât traducerea actelor respective nu erau relevante și coerente, fiind solicitată traducerea respectivă repetată;

d) **ridicarea de copii ale actelor de la diferite instituții.** Cu titlu de exemplu servește comisia rogatorie formulată de autoritățile de drept din Republica Kîrgîstan remisă Procuraturii raionului Cantemir și anume ridicarea de la postul vamal intern Cantemir al Serviciului Vamal al R.Moldova a mai multor acte (declarații vamale, acte de vămuire a mărfurilor, acte privind aplicarea diferitor mărfuri a regimurilor vamale) întrucât de către Procuratura Kîrgîstanului a fost pornită o cauză penală pe faptul săvârșirii infracțiunii de contrabandă. Toate actele ridicate au fost solicitate de a fi traduse în limba rusă. Ținând cont de faptul că actele ridicate de Procuratura raionului Cantemir de la postul vamal Cantemir erau întocmite în limba română și într-un volum de 60-70 de file, a făcut anevoioasă traducerea și transmiterea lor autorităților Kîrgîstanului în termenul stabilit, cu atât mai mult că Procuratura raionului Cantemir nu dispune de traducători licențiați de a efectua traducerea în limba rusă.

e) **efectuarea de acțiuni de cercetare la fața locului, de examinare a obiectelor.** Cu titlul de exemplu servește comisia rogatorie solicitată de autoritățile Românie: pe cauza penală pornită pe faptul furtului de motoare electrice săvârșit din zona portuară a jud.Galați, obiectele dobândite prin sustragere fiind depozitate în s.Giurgiulești r.Cahul. Astfel Procuratura raionului Cahul a satisfăcut cererea respectivă prin efectuarea cercetării la fața locului, efectuarea de fotografii cu examinarea obiectelor sustrase;

Referințe bibliografice:

1. Legea cu privire la asistența juridică internațională în materie penală nr. 371-XVI din 01.12.2006. Art.7, alin.(2);
2. Legea cu privire la asistența juridică internațională în materie penală nr. 371-XVI din 01.12.2006. Art.26;
3. Legea cu privire la asistența juridică internațională în materie penală nr. 371-XVI din 01.12.2006. Art.25, alin.(3) și Art.27;
4. Convenției europene de asistență juridică în materie penală, semnată la Strasbourg la 20.04.1959. Art. 2;

5. Statutul de la Roma al Curții Internaționale Penale a) crima de genocid; b) crimele împotriva umanității; c) crimele de război; d) crima de agresiune. art.5-8;
6. Convenției europene de asistență juridică în materie penală, semnată la Strasbourg la 20.04.1959. Art.1 alin.2;
7. Convenției europene de asistență juridică în materie penală, semnată la Strasbourg la 20.04.1959. Art.2 lit.b;
8. Rezervă făcută de Republica Moldova la Convenția europeană de asistență juridică în materie penală, semnată la Strasbourg la 20.04.1959;
9. www.procuratura.md. Generalizare, Secția Integrare Europeană și Cooperare Internațională a Procuraturii Generale a Republicii Moldova pe anul 2014;
10. www.procuratura.md. Generalizare, Secția Integrare Europeană și Cooperare Internațională a Procuraturii Generale a Republicii Moldova pe anul 2015;
11. Dispoziția nr.219/7 din 09.08.2005 a Procurorului General a Republicii Moldova;
12. www.procuratura.md. Generalizare, privind Secția Integrare Europeană și Cooperare Internațională a Procuraturii Generale a Republicii Moldova pe anul 2015;